

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxe Joakin Sarasua Urkizu

*Lezo, Gipuzkoa
(1938)*

Aurkibidea

Biografia

Herriondo auzoko Peliar baserrian jaioa. Hiru urte zituela, kalera joan ziren bizitzera, Juanaenea etxera. Zazpi senidetan bosgarrena. Aita gazterik hil zitzaion eta ez zuen asko ezagutu. Kanean bizi arren, baserrirako joera zuten, aitona eta amona zituzten bertan eta. Lezoko eskola nazionalean ibili zen 13 urtera arte. 14 urterekin lanean hasi zen, lehenbizi, sei hilabetez, Pasaian arrainentzako kutxak josten eta gero Acha lantegian, okumezko taulak egiten. Erretiroa hartu ostean, egurra lantzen hasi zen.

Zintak

LEZ-101

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Kazabon, Mattin
- **Data:** 2021-12-15
- **Iraupena:** 33 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Ama alargun geratu zen zazpi umerekin

- **Erref:** LEZ-101/002
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:00:28. **Bukatu:** 00:02:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Hiru urte zituela, kalera joan ziren bizitzera, Juanaenea etxera. Aita ez zuen asko ezagutu, handik gutxira hil zen eta. Zazpi senidetan bosgarrena zen bera. Kanean bizi arren, baserrira joaten ziren asko, aitonari eta amonari baserriko lanetan laguntzera. Amak jenio bizia zuen, baina beharko hainbeste umerekin!

2. 14 urterekin lanera

- **Erref:** LEZ-101/003

- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:02:42. **Bukatu:** 00:03:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Zortzi urte ingururekin hasi zen baserriko lanetan laguntzen eta 14 urterekin lanera. Lehenbizi arrainarentzako kaxak josten jardun zuen sei hilabetez Pasaian. Gero Achan hasi zen lanean, okumezko taulak egiten.

3. Gerraostean ogi falta

- **Erref:** LEZ-101/004
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:03:45. **Bukatu:** 00:06:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Baserrian egiten zituzten lanak: artoa, belarra ondu... Baserri txikia zen eta ganadu gutxi zuten. Esnea kalera saltzen zuten. Garai haietan miseria handia zegoen. Gerraostean gosea, ogi falta. Taloa eta esnari esker bizi izan zirela dio. Artoa Oiartzunera eramaten zuten errotara, ehotzera.

4. Bertso zaharrak ikasteko zaletasuna

- **Erref:** LEZ-101/006
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:06:34. **Bukatu:** 00:07:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Bertso zaharrak ikasi eta kantatzeko zaletasuna izan du, Txirritarenak, Bilintxenak... Behin behi-zain zegoen bitartean bertsoak ikasten ari zela gertatutako pasadizoa.

5. Eguneroko jakiak: esne-zopak eta babarrunak

- **Erref:** LEZ-101/008
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:08:17. **Bukatu:** 00:09:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Goizean esne-zopak jaten zituzten eta bazkaltzeko babarrunak. Ez zuten bestelako jaki handirik izaten. Egun berezietan etxeko oilaskoa edo oilarra hiltzen zen, jateko. Gauza handia izaten zen hura. Igandeetan fideo-zopa eta xerra pusketa edo haragi gisatua. Joxe Joakinen anaiak amari esaten ziona kontatzen du emazteak.

6. Arreba tifusarekin hiltzorian egon zen

- **Erref:** LEZ-101/011
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:11:08. **Bukatu:** 00:12:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Umetan tifusa harrapatu zuten. Arreba zaharrena hiltzorian egon zen. Oso kutsakorra omen zen. Ez du sendabelar asko erabili izan, bera koskortu zenerako medikuak injekzio eta pastillekin hasita zeudelako. Aita hil zenean, ordea, artean ez zegoen penizilinarik.

7. Gaztetako entretenimenduak: futbola, pilota, zinema...

- **Erref:** LEZ-101/014
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:13:43. **Bukatu:** 00:16:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak
- Aisia » Kirola » Pilota
- Aisia » Kirola » Futbola
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Garai baten zenbat jende bizi zen Lezon. Elizatik irtendakoan Gaintxurizketara joaten ziren futboleko jokatzera, hango baserritarren aurka. Berak pilotarako zaletasuna zuen. Pilotak nola egiten zituen lehenbizi "kixki" edo goma pusketa jarri eta bueltan artile zaharrenekin bilduta. Karta-jokoan ere aritzen ziren, trukean, xoxekin. Erreteriarra ere joaten ziren luistarren lokalean zinema ikustera.

8. Baserritar eta kaletarren arteko harremana

- **Erref:** LEZ-101/017
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:17:54. **Bukatu:** 00:18:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Kaletarrak eta baserritarrak ondo konpontzen ziren. Jendeak aste osoa lanean pasatzen zuen eta igandea bakarrik izaten zuten jai. Errenteriarrek nola deitzen zieten.

9. Anaiekin hika eta arrebeekin zuka

- **Erref:** LEZ-101/018
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:18:50. **Bukatu:** 00:19:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Anaiekin hika egiten zuen, baina arrebeekin zuka. Amak zuka hitz egiten zien denei. Asko galdu da hitanoa Lezon.</p>

10. Eskolatik irtendakoan, mendira, su-egur bila

- **Erref:** LEZ-101/020
- **Iraupena:** 0:00:34. **Hasi:** 00:19:45. **Bukatu:** 00:20:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Eskolatik irtendakoan, merienda jan, aizkora eta soka hartu eta mendira joaten zen, etxerako su-egur bila.

11. Gerraosteko irakasleen irakasgaiak

- **Erref:** LEZ-101/022
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:20:36. **Bukatu:** 00:21:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Lezoko eskola nazionalean ibili zen, 13 urtera arte. Eskolara ez zen oso gustura joaten, ikasle txarra omen zen eta. Gerraosteko irakasleak. Ez zutela behar bezala irakasten dio, Espainiako historia eta geografia eta "Historia Sagrada" bakarrik.

12. Usotarako zaletasuna; errekan aingiratan

- **Erref:** LEZ-101/023
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:21:58. **Bukatu:** 00:23:30

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Ehizarako zaletasuna izan du, batez ere usotarako eta tortoletarako. Zer ingurutan ibiltzen zen. Errekan aingirak harrapatzen ere ibiltzen zen. Amak jartzen zituen gero jateko, baina ez zituzten asko jaten.

13. Koskortutakoan, lagunekin inguruko herrietara

- **Erref:** LEZ-101/024
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:23:30. **Bukatu:** 00:24:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Koskortutakoan hasi ziren igandeetan beste herri batzuetara joaten, Erreteriarra, Oiartzunera... Bilerak. Trikitia; neska-mutilak dantzan. Autobusean itzultzen ziren.

14. Nola hasi zen egurra lantzen

- **Erref:** LEZ-101/029
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:27:37. **Bukatu:** 00:30:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Artisauak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

<p>Semea ikusita, egurra lantzen hasi zen erretiroa hartu eta gero. Ikasten aritu zen. Orain utzita du. Egur ona behar zen lanerako, begirik gabea. Haritz amerikarra. Prozesua azaltzen du: marrazkia egin, marrazkia egurrera kalkatu, egur hura gastatu... Erremintak. Nolako lanak egin izan dituen. Zaletasunagatik egiten zituen, ez saltzeko.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-02-23

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com